

A LAP ELŐFIZETÉSI ÁRA:

Egy évre 6 frt. — kr.
Fél évre 3 „ — „
Negyed évre 1 „ 50 „
Egyes szám ára 6 kr.
Külföldre egy évre 8 frt. — kr.

Ezen lap megjelenik
hetenként kétszer:
vasárnap és csütörtökön.

SZÉKELYFÖLD.

Közgazdasági, társadalmi és szépirodalmi hirlap,
a csikmegyei gazdasági egyesület hivatalos közlönye.

Hirdetések közlési díja:

minden egy hasábos 1 garmond
sorért vagy annak térfogatáért
4 kr. s minden egyszeri közlés
után 30 kr. bélyegdíj fizetendő.
Nagy és többször közlendő
hirdetményt a kiadóhivatal ár-
kedvezményben részesít.

A „Nyílttér“ rovatban
közlendő cikkek soronként
10 kr. díjért közöltetnek.

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓ-HIVATAL:

Kézdi-Vásárhelytől:

Csik-Szeredában:

Székely-Udvarhelytől:

Szabó Albert könyvnyomdájában.

T. Nagy Imre szerkesztő lakásán.

Dr. Kádebő Ferenc szerkesztő lakásán.

A lap tartalmát illető közlemények, valamint előfizetési pénzek, hirdetmények, nyíltterek stb. mindhárom szerkesztőségben és kiadóhivatalban elfogadhatók.

Fogyunk, nyomorodunk.

Csik-Szt.-Domokos, júl. 30-án.

Tapasztalhatni mai napság, hogy lapjaink majd mindegyike a járványok, balesetek s egyéb csapásoknak már-már állandó rovatot nyitott. Megesik, hogy az efélék nem igen vonják magukra figyelmünket, mert nem igen kapós dolog ám a halandóság erélyeivel foglalkozni. Pedig, ha különösen megyénkben, a még bár szétszórtan uralgó járványbetegségek következményeit figyelemre méltatjuk s az áldozatul esettek számát komolyan számba vesszük, s a fellelhető átlagos szaporodást az ilyen szomorú apadásokkal viszonyítjuk, a végeredménynél felsőhajthatunk, hogy bizony fogyunk. Szomorú tapasztalat ez és következményeiben káros is úgy nemzeti, mint állam- (s társadalmi életünkre egyformán. Hány szülőt tart e végzetes járvány folytonos remegésben, hánynak csikart ki szemeiből már keserű könnyeket és hányat taszított majdnem a kétségbeesés örvényének szélére, midőn látták, hogy minden reményük, jövő támaszuk e végzetes járvány következtében gyermekeikkel együtt sirba száll?!.

Es ennek nem csupán egyedüli oka, hogy szakembereink némely járványos betegséget, mint például a ronsoló toroklobot (dyphteritist), fekete himlőt gyógyítani nem tudják, hanem főok az is, ha a gyógyíthatatlan és ra-

gályos betegségeknek a kellő óvintézkedések vagy nem, vagy igen felületesen alkalmazatnak. Pedig vannak nekünk egészségügyi és járvány-biztonságaink és vannak rendszabályaink. Megvan az 1876. évi XIV-ik törvény-cikkünk is. Hasztalan. A járványban, tehát ragályos betegségben elhaltak házainál ma is úgy megvan a csoportosulás, torolás, mint annak a rendje, (vagy magyarabban: mint annak nem rendje.) Hiába rendeli meg a kör vagy járás orvosa a betegnek elkülönítését, hasztalan ajánlja az óvintézkedések megtételét az érdemes előjárásának, ezek mint mondott vagy írott malasztok maradnak mindaddig talán, míg a jövő században az eljáró orvos járványesetknél a szükséges végrehajtó hatalommal fel nem ruháztatik. Felteszem, hogy az illető orvos bejelenti a szolgabírónak a kiütött járványt s azt is hiszem, hogy a tisztelt szolgabíró ur azonnal meg is teszi a kellő intézkedést az illető előjárásához, de uram fia, ki néz azután utána annak, hogy az csakugyan végrehajtott-e?

Mert hogy bíró komám vagy jegyző sógorom — tisztelet a kivételnek — egy erélyes föllépés által egy kis torozást megakadályozni reszkírozson, ebben a szűk világban talán kívánni sem lehet, hogy aztán még harag legyen belőle. Történt és pedig közelebből, hogy egy községben, hol

igen rövid idő alatt 80—100 gyermek esett a ronsoló toroklob áldozatul, a megrendelt polgári őrség felállítása és ellenőrzése ezéjából kirendelt két csendőr egy szál előjárót se talált az egész faluban, kinél legalább küldetése iránt jelentést tehetett volna, a polgári őrség pedig a szolgabíró ur kiküldött rendeletében maradt.

Hogy minő szükség a rendeletek végrehajtását olykor ellenőrizni is, ez egyetlen eset is eléggé bizonyítja. Fogy biz a székely sarj nemcsak járvány által, hanem fogy az gyakran — bár kisebb mértékben — a gyermekek iránti vétkes mulasztás, vigyázatlanság által is. Itt-ott hallani különösen nyári dologidőben, hogy ennek a gyermeke vízbe fult, a másíknak elégett, a harmadíknak pedig elgázoltatott. És sokan fel se veszik, egy gyermekkel több vagy kevesebb — gondolják — nem határoz. Pedig dehogy nem határoz?! Nem gondolja meg az ilyen lelketlen szülő, hogy a gyermekek pusztulása nemzeti örök lazulása. A veszteség pedig kárpótolva nem lesz, mert hazánk nagy fia mondásaként „Magyarországon is az asszonyok egy évben csak egyszer szülnek“.

Sokszor lehetne az említett törvényezik ide vonatkozó szakaszait alkalmazni s a tapasztalat eléggé igazolja, hogy némely gondolatlan szülőnek megbüntetése már csak példának oká-

ért is felesleges nem volna. Aztán ha már kised-óvodánk nincs, minden faluban akadna egy pár öreg asszony vagy férfi, kikre a munkára menő szülők gyermekeiket bízhatnák és ezáltal sok szerencsétlenségnek vétetnék eleje. De nemcsak fogyunk, hanem testben törpülünk, satnyulunk is. Ki talán nem hinné, jöjjön el például egy ujjonezozáshoz s ott meggyőződhetik, hogy hányan válnak be az első korosztályból katonának. És mi ennek legfőbb oka? A sok pálinka, a sok szesz ital.

Ismerünk községet Csikban, hol hetenkint két-háromszáz veder pálinka fogy el. Ez a sok pálinka, míg testileg nyomorékokká, satyákká tesz, addig vagyoniilag is megöl. Mert nemcsak az a veszély a sok pálinkaivásban, hogy az sok pénzbe kerül, hanem nagyobb veszélyt hoz az által, hogy a sok mámor tunyákká, dologkerülőkké tesz.

A pálinka árából községen kint díszes középületek emelkednek, igaz, de a mellett meggazdagodnak egyesek s — a haszonbérők. Népünk pedig az alatt süllyed testben, lélekben.

Hol vannak ma a Botondok, Kínizsiek, hol az annyi számtalan hősmagyar dalia, kikre maga a teremő is, mint remekeire, egykor mosolyogva tekintett le „csillagtrónusáról“? Fájdalom, az ily alakok már csak a történeleméi.

Olvastam egy érdekes tanítónak

Az ördögöt. — — — — —
— — — — —
— — — — —

Kinosen érzi, hogy hiában átkozódik, hiában izgat, még leghivebb barátai sem mernek Rikárd ellen tenni; a fájdalom gunyájával mentegeti s halandóknak nevezi őket és magára hagyatva érezvén magát, kétségbeesett lélekkel ő egymaga támad a nyílt utcán Rikárdra! Egy-maga és kétségbeesett lélekkel a fölhangolt lelki állapot érzékeny gyöngeségével, a piros rózsza párt leghivebb nemeseitől is elhagyatva! Ez egyik fontos motívum a valószínűtlennek tetsző jelenethez!

Rikárd Anna kétségbeesett lelkületével, dühösségével, átkozódásaival szemben, az ártatlanságában nyugodt kebel nyájashangu szavaival igyekszik lecsillapítani a nő fellázadt kedély-hullámain, majd csipős élcezzel, a legvastagabb cynissal, sophismák szuró fegyverével veri vissza Anna átkozódásait a boszútól viharzó kebel tengerébe; hogy a melyből származott, abba fuladjon Anna jobb szellemi része is, melynek megsemmisítése után remélheti csak Rikárd, hogy Anna-nát megnyerheti!

A gondolkozó észet előbb megzavarni, a szellemi erőt lekötni és rábá tenni, a jobb érzést megölni és a lelkiismeretet elfojtani. — Ez az, a mit Rikárd Annával tesz a koporsó előtt való jelenetben, hogy Annában az erkölcsi erőt megingsa, hogy verembe csalva, az erkölcsi hibába — bűnbe süllyessze.

Es mily könnyedén, mily játsziság-

gal, mily ördögi kedélylyel himbálódzik e scéna szédítő mélysége fölött?!

A fizikai erő experimentációjával szemben szeretném a szellemi erő ördögi experimentációjának elnevezni Shakspeare e problematikus lélektani scénáját, mely két szellemi erő küzdelme, összeütközése, és a melyből az egyik erő (a Rikárdé) marad fenn diadallal, mint egy új fölfedezés, egy új tényező. Oly borzasztóan szép és hatalmas e scéna, mint Lear-ban a viharjelenet!

„Edes szent, légy kegyes, ne átkozódjál“, ily mézes szavakkal fordul Annához Rikárd, kinek — mint később maga is mondja — csak durva harci hangja van s ki csak az imént is ily hangon szólt a halottvívők rettentésére.

Annával szemben tehát újra kivetkőzik magából és Rosciusként egy új játékot hoz a színre, és oly művészettel, melynek párja nincs, mely csak is Shakspeare lángelméjét megközelítő szellemi erővel oldható meg.

Mint a párját vesztett boszus gerlére, mely cseppnyi epéjével vérét akarná megmérgezni — terjeszti ki Rikárd sas-szárnyait Annára és haragban izzó lázas szenvedélyét előbb gyöngéd legyintéssel hűtögeti, hogy aztán szárnya alá véve, fészkebe emelje.

Szerelem ég sas-szeméből, mely Annát lefegyverzi s boszulángját fokoztatva kioltja, majd ismét a borzalom és undor rideg kérégt a hő szerelem égető hevével olvasztja, míg végre az öngyilkolásra is kész kétségbeeséssel részvétre indítva, megnyeri őt!

Anna, a királyi herceg özvegye, a hatalmas Warwick-ház elhagyott leánya, a sivatagban egyedül álló gyász hervatag, kinek fájó hangjai, kinos sohajai, átokkiáltásai visszhang nélkül vesznek a pusztában — London utcáin, a reménytelenség gyötrelmes örvényében, fölhangolt lelkiállapotának érzékeny gyöngeségében belé esik az erkölcsi hibába és kétségbeesetten hull a halál vagy az ördög (Rikárd) — az mindegy — karjaiba. Ime a valószínűtlennek tetsző jelenet kulcsa!

Ez lélektanilag teljesen igaz, — csak emelkedjünk föl a költő eszményéhez!

A szinpadon csak akkor közelíthetjük meg e lélektani mélységet, e merész költői szárnyalást, ha Anna és Rikárd költőileg művészi fölfogása ugyanazonegy kiviteli erővel és a legnagyobb tökélylyel van összejátszva. A legnehezebb és legmesteribb kettős ez a drámai költészetben és a szinpadon, de Rikárd alakításában, — illetőleg alakoskodásai közt is, és még nehezebbé teszi e scénát maga a külső helyzet is, a hely és környezet, hol s a kik előtt lefoly.

London utcáján, a megölt király hamvait körül álló néhány nemes és Anna gyászoló hölgyei előtt történik a jelenet, — ez a merész lélektani processzus, ez a tudományos művészettel is csak nagyon nehezen, de mégis megfejthető pszichológiai probléma.

(Folytatása következik.)

Molnár György.

A „Székelyföld“ tárczája.

Molnár „III. Rikárd“ tanulmányából.

A Csik-Szeredában f. július hó 29-én tartott nagy-
érdekű előadás alkalmából.)
(Folytatás.)

Henrik koporsóját tovább akarják vinni, de föllép Rikárd, és azt parancsolja, hogy tegyék le a holtat, s midőn első nyugodt szavára nem engedelmeskednek, az egyéniségében fekvő hirtelen földobban és rögtön erélylyel cselekvő természeténél, jelleménél fogva erőteljes hangokon kiált az ellenálló nemesre, ki dárdáját mellének szegzi:

„Emeld a dárdát mellemnél magasbba,
Avagy szent Pálra, lábamhoz terítlek
Es eltiporlak, koldus, henczegő.

Es a gyászkíséret rögtön meghunyászkodva, engedelmeskedik; (egy nagy tömeg, annyi fegyverrel és nemesse, Anna átkozódásaitól fölzigatva, bizony nem lapulna meg még Rikárdnak sem egyszerre) Rikárdnak elég csak a föllobbanó harag erélyes hangján szólni a nemesre, nem pedig — mint több Rikárdtól láttam, — kardját kihuzva, a nemes dárdájához vágni; Rikárd kardja csak nagy tettekre hagyta el hüvelyét, és a békés helyzetben nem szolgálhat dárda-nyél for-gácsolásra, melynél többet is el tudott ő érni egy sulyos szavával is.

Anna a megrémülten engedelmeskedő halottvívőkre így kiált;

„Hogyan? remegtek? megrémültetek?
Ah! nem kárhoztatlak, mivel halandók
Vagytok, s halandó szem nem állja ki

a pálinkaivásról oly csinosan kidolgozott s e becses lap hasábjain között tett munkáját, vegyük az abban mondomondottakat komolyan fontolóra!

László Ferencz.

A trónörökös pár Erdélyben.

A trónörökös pár a régóta tervezgetett vadászatok megtartása végett múlt hó 30-án délután 12 óra 35 perckor Hátszeg-Váraljára érkezett.

Hátszeg-Váralján Pogány György főispán Hunyadmegye nevében hódoló tisztelettel üdvözölte a trónörökös párt, mely magas látogatásával megtisztelte Hunyadmegye klasszikus földjét. A megye 260.000 lakója — ugymond — alattvalói hódolattal üdvözlő alkotmányos apostoli királyának örökösét. A hűség és ragaszkodás érzete kitörülhetlenül él a lakosság kebelében, mely érzelmeknek kifejezést adandó, gyűlteket e helyen a főnemesség, főpapság és polgárság képviselői össze, mindnyájan egy szívvel-lélekkel kívánván, hogy a megyét szerencsétlenül trónörökös párt az isteni gondviselés hosszasan és boldogul éltesse.

A főispánnak lelkesen megéljenzett beszéde után Rudolf koronaherceg tiszta magyarsággal köszönte meg a szíves fogadtatást. Mindig örömmel jön, ugymond, a kedvelt Magyarországra, és alig várta, hogy Hátszeg festői vidékével megismerkedhessék.

Hatalmas éljenzés követte a trónörökös ezen igen jó benyomást keltő szavait.

A bemutatások után a trónörökös pár Pogány főispán által vezetett, Teleki Samu gróf díszes négy lovas fogatában foglalt helyet. Erre a közönség ismételt lelkes éljenzésekkel üdvözölte a magas vendégeket, mire a kocsai a banderium által körülvéve megindult s az impozans menet Boldogfalva felé vette útját.

A Kendeffy-féle kastély 16 szobával kényelmes berendezéssel várta a magas vendégeket, kiknek bevonulása valóságos örömnempe vált.

Ő fenségeik d. u. 2 órakor fogadták a tisztelgéseket.

Az udvari ebéd 10 terítéssel 3 órakor kezdődött 12 fogással, és 5 órakor ért véget.

Ő fenségeik igen kedvezően nyilatkoztak a fogadtatásról és a vidék szépségéről.

Nyujtói Szentiványi Ignác beszéde.

(Elmondotta a Gábor Áron emlékére rendezett ünnepélyen az eresztvényi közös sírkertben 1882. júl. 2-án.)

(Folytatás.)

Bármily nagy terjedelmű vagy bármily határok között legyen is azon földterület mit szent hazánknak nevezünk, a honszeretet nem a tárgy nagyságától függ. A férfinak kedves azon hely, legyen bár márványpalota vagy egyszerű szalmafedélű fakunyhó, hol Isten szép világát megpillantotta, meleg ragaszkodással vonzódik ott minden tárgyhöz, mi gyermekkori örömeire emlékezteti, mennyei érzettel telik el keble, midőn az egykor élt jó szülők által elhalmozott meleg szeretetre gondol, hol később ő is családfe, hű szerető férj, gondos szerető atya lett, hol fáradhatatlanul munkálkodott, örömet, boldogságot élvezett, hol a sors által sokszor nem érdemelt nehéz csapásokkal is sújtott s hol egykor a munkás élet nehéz fáradalmi után édes nyugalomban fogja szenderegni a boldogok álmát. Ezen édes, ezen keserű érzelmek vegyületéből szövődik az az eloldhatatlan láncz, mely őt mindenek felett a helyhez oly melegen, oly elválatlanul kapcsolja.

Igy van az, tisztelt honfitársaim, a szent hazával is; azon magasztos szó: h a z a, mit a zsenge gyermek először ártatlan ajkaira vesz s melynek hangzásához később az emberi ajk, fül, a melegen feldobogó szív változhatatlanul hozzá szokik; az emberek, kik e szót hasonló hajlékonysággal beszélik, azok, kiket rokonszenv, véralkat, rokonság s ezer ilyfélék hozzánk csatolnak; a föld, melynek vonzó alakja, gyönyörű hal-

mai, bámulatos bércei, csábító vizei, barátságos falvai, fényt, ipart, műveltséget terjesztő városai mind megszokott régi ismerőseinkké válnak; az éghajlat, melynek befolyása alatt lettünk és felnőtünk s azon mindenféle dolgok, melyek bölcsőnk ringásától körülöttünk és mellettünk történtek: lelkünket oly varázskörbe vonják, egész lényünket oly büverejű hatalommal ölelik, melyből kilépni, melytől megválni teljes lehetetlen. S vajjon mi az a titkos erő? mi az a büverejű nagy hatalom, mi kebleinket lelánczolja? Az, tisztelt honfitársaim, mindnyájunknak a szent haza földje iránti lángszeretete. Igen, szent haza, melynek multja olyan, mint egy szerető atya dicsteljes élete, minek lelket emelő eseményeit oly örömdús érzéssel, oly feszült figyelemmel hallgatja a tanulni vágyó fiatal nemzedék, mely elmereng a véres harcokon, bámulja a nagy veszélyeket s lelkesül az örök dicsőségért. Ezen események hű emlékezete szoros összeköttetésbe hozza továbbra is az élőket a letűntekkel; és e szent kötelék az egymás után következő nemzedéket szellemi kapcsolatban egyesíti, szíveiket egymástól elválni nem engedi s e drága hon multját, a szeretett atya szent emlékét a jövőnek méltó fényben átadni melegen ösztönzi. Igen, szent haza, melynek jelene olyan, mint egy gondos anya meleg szeretete, mely elválatlanul lángérezemmel öleli keblére hű fiait, mely mindig vidám, szelíd, mosolygó arccal tekint szerető fiaira, melynek magasztos alakja mindig új erőt ad a nemes küzdelmekre s szelíd vigaszt nyújt a nagy küzdelmekben oly gyakran kifáradt hű, szerető fiainak, s melynek magasztos alakja ez ünnepélyes pillanatban komoly méltósággal intve figyelmet: tekintsünk kegyeletes érzéssel a lefolyt, az el nem felejtett nagyszerű események néhány örök fényű s a történelem által is megörökített emlékezetes fénypontjaira; ezen komoly figyelmeztetésnek szent hazánk magasztos alakja részéről kegyeletes érzéssel hódolva, forduljunk először is tekintetünk, látkörünk delpontja felé. Ott tűnik fel Tömösnél a nagy begyepesedett sánczolat, hol több száz bajnok honvéd társunk, miként egykor Görögön halhatatlan thermopylaei hősei, oly bátor elszántsággal, oly magasztos hazafi-érezéssel szent hazánk jöjjete, szabadsága, önállóságáért nemes vörüket ontották, drága életüket feláldozták. E gyönyörű rónánk végénél, délen, hol az óriás Kárpátok a felhőket érintik, ott emelkedik fényes oltárként a brassói fellegrvár, hol egy páratlan vitézségű kis csapat ma is közszeretben élő ősz bajnok pályatársunk parancsnoksága alatt 48 óráig több mint 20,000 főből álló éjszakai óriás sereg elönyomulásában hősi bátorsággal feltartóztatott. Ezen Leonidási vitézség, a halálunk e rendületlen megvetése megtartották a tömösi sánczoktól elvonulni kényszerült hadtestünk életét, mely időt és tért nyert 48 óra alatt a megújuló szabadságharc újraszervezésére. Ott van a délnyugoti oldalon Szemerja, más emlékezetünk dicső pontja, hol a székely magyar vitézség két egyesült hatalom sergén fényes győzelmet aratott. Ott a Seps-Szentgyörgyről Gidófalvára vezető út mellett, ott domborul azon nagy sirhalom, mely oly sok jeles honvéd társunk szent porait fedi; ott porlanak azon jeles társaink, kik a waterlooi francia hős gárda jelszavát vallva kimondák: „A honvéd meghal, de meg nem adja magát“. Nyugosznak ott a hős fiak; legyen áldott, legyen feledhetetlen szent emléküik örökre!

(Folyt. köv.)

T a n ü g y.

Elnöki megnyitó beszéd.*

(Tartotta Földes József a csiki rom. kath. tanító-egyesületnek 1882. júl. 1-i gyűlésén.)

Tisztelt közgyűlés!

Elnöki tisztségemre nézve való pontra jutottam. Egyesületünk ugyanis az ő életének egy három éves körét futotta meg ismét; a mai nappal tehát az egyesület

*) Térhiány miatt késett.

Szerk.

tisztviselőinek megbízatása lejárt, lejárt az enyém is. Résztem — s tán szerénytelenség nélkül elmondhatom, hogy oroszlan-részt vettem — az egyesületet megalakító munkában; viseltem hat évig annak vezetésével a kezdet nehézségeinek terheit; nyeltem, az ügy érdeke által követelt elfojtásával a panaszkodásnak, számtalan keserűséget, oly kezek által is nyujtottakat, melyekből illet legkevésbé vártam volna; — megszereztem ezekkel a jogot, hogy magamat az egyesület vezetésére nézve nyugalomba tegyem. Teljesítem az alapszabályok értelmében a mai napon az elnöki hivatalról való lelépést, és teljesítem azt a végleges lelépés elhatározásával.

Midőn az egyesület megalakulásakor közkívánság folytán annak vezetését átvetem, magától érthetőleg czélul magam elé az egyesület munkálkodásának olyatén irányítását kellett tűznöm, hogy tanító tagtársainknak a methodikában, nevelés-tanban és egyéb ismeretágakban való jártassága előmozdításak. Voltak azonban magasabb eszméim is, melyek az egyesület vezetésében előttem lebegtek; melyek szellemével az egyesület munkálkodását áthatni törekedtem, mert tisztán láttam, hogy a munkálkodás csak ezen eszmék uralma alatt lesz a népnevelésre valóban jó eredményű és üdvöt árasztó. Ma, midőn az egyesületben való szereplésemnek válopontján állok, engedtessek meg nekem, hogy ezen vezéreszmémnek s ezzel saját magamnak igazolását megkísérlehessem.

Vezéreszmém egyike volt: az egyesület által, annak körén kívül is, de különösen az egyesület tagjainak kebelében a népnevelés üdvös és szükséges volta iránti meggyőződést fölkelteni és egyre jobban megszilárdítani. Igaz ugyan, hogy a népnek nevelése törvény által van megparancsolva s így szükségesnek kijelentve, de ezen ügynek virágzóvá fejlesztésére csupán a törvény rideg parancsolata s ennek gépies végrehajtása nem elég; ide az ügy mivoltának átértése, átérzése, s ebből folyólag a társadalomnak és a tanítóknak oly lelkesült munkálkodása kívánatik meg, minőt a törvény kényszerítése elő nem idéz, hanem a melyre csupán az ügynek szeretete buzdit. A hivatalos közegek serénykedhetnek a törvény végrehajtásában; ronthatják magukat iskolák állítása, felszerelése s az iskolába nem járó gyermekek szüleinek megbüntetése érdekében; lehet-e ennek óhajtott eredménye, ha a társadalom közönye még ezeknek tevékenységét is megzibbasztja? Ott lehet a tanító az iskolában, hogy az elöírt tanítási órákat naponként kitöltse s a törvény által megszabott tantárgyak valamennyijét egymásután előszedje: fog-e ez által kellő sikert fölmutatni, ha a népnevelésügynek nagy fontossága fölé meggyőződés nem lelkesíti őt lelkiismeretes, odaadó munkálkodásra, valamint arra, hogy önképzését el ne hanyagolja, hanem magát folytonosan tökéletesíteni iparkodjék? Pedig a népnevelés iránti közönységgel, annak csekélybe vételével napjainkban még igen gyakran találkozunk nemcsak az ezen ügyet távolról néző nagy közönségnél, de még a vele hivatászerűleg foglalkozók körében is; az ilyen tapasztalatok benyomása alatt aztán bármelyikünket is megszállhat egy-egy pillanat, melyben azt kérdi magától az ember: vajjon csakugyan oly nagy fontosságú ügy-e az a népnevelés? csakugyan üdvös dolgot végezünk-e, midőn annak előbbre vitelében izzadunk? nem oly eszméje-e ez a jelenkornak, melyet hangoztatni most divat, de mely mint az öltözet, nem sok idő folytán lejárja magát, hogy másnak adjon helyet az emberek ingatag tetszésében?

(Folyt. következik.)

Füredői levelek.

Kovácsna, július hó.

A ki megunta az emberi társaságot s teste és lelke kifáradva nyugalom és csend után eped, a ki szerelmes s szereti az édes magányt, az jöjjön a kovácsnai füdőre. Itt mindent megtalál, mi a csendes nyugal-

mas élethez szükséges; a fák árnyai alatt a patak egyhangú elandalító zúgása mellett a fáradt lélek nyugalmat talál, a szerelmes meg zavartalanul szöheti, fonhatja ábrándjait. Mintha kihalt volna az egész falu, oly temetői csend honol, s ha nem tudná, senki sem hinné el, hogy itt fürdő van. A fürdők jellemző pezsgő vidám élet itt teljesen hiányzik. A fürdő vendégek mintegy kötelességszerűen elvégzik a délelőtti fürdést s azzal ki-k lakására vonulva, egész nap alig lehet egy embert az utcákon látni.

Kovácsnát a természet pazarul ellátta gyógyvizekkel; annyi kitűnő fürdője van, mennyivel egy hazai fürdőnk sem rendelkezik. A pokolsár, a kis pokolsár, a vajna-falvi vasas fürdő, mind első minőségűeknek ismertettek el a szakértők által. Különösen a pokolsár a legkitűnőbbnek találtatott az összes székely fürdők között. Levegője enyhe és kellemes, vidéke szép, az élet igen olcsó s mégis daczára ezen előnyöknek nem halad, sőt még nem is konkurrálhat a többi fürdőkkel. Ennek oka nézetünk szerint a következőkben rejlik:

Legnagyobb akadály a központ hiánya, nincs speczialis fürdő-hely, hanem mit után a különböző gyógyvizek a $\frac{3}{4}$ mérföld hosszúsága falu különböző pontjain vannak elszórva, a fürdő vendégek is a szertint, a mint egyik vagy másik fürdő használatjára, el vannak széledve úgy, hogy nemcsak nem érintkezhetnek, hanem igen gyakran tudomást sem vehetnek egymásról s így vidám társas élet nem fejlődhet ki s míg testünk a pompás gyógyvizektől meggyógyul, lelkünk az unalomtól meghal.

Tény az, hogy a falu között épült fürdő-helyeket emelni és szabályozni igen nehéz, mivel az építkezés a sok birtokos miatt csaknem lehetetlen, de az is igaz, hogy Kovácsnán a község s Vajna falván a fürdőbirtokosság sokkal többet tehetne a vendégek kényelmének előmozdítására, mint a mennyit tesz. Így pl. mindkét helyen a sétatér — egyedüli mulató helye a vendégeknek — oly gyarló lábon áll, mint tán sehol a világban. A kovácsnai, fűzfákkal szegélyezett sétatér — melyre oly büszke a tekintetes előjáróság, — ha az ember átküzdheti magát a bokáig érő fűvényen, ökölnyi nagyságu kövek közé jut. Szemérmesen a földre süttöt szemekkel kell itt végig haladni, mert ha az ember mélyebben talál valamelyik szép hölgy szemébe beletekinteni s nem vigyáz mindig lábára, könnyen felbukhatik az elterülő kövezeten. E sétatérre szokta a fürdői zenekar minden másod nap reggel és este a vendégeket „gyönyörködtetni“. E zenekarban két hangszer viv elkeseredett harcot az egyeduralom felett. Eddig a klarinét uralta a helyzetet, fülhasító hangjaival tulharsogva valamennyi apró-cseprő hangszert, de a mióta az „arany ifjuság“ egy nagy gordont szerzett a zenekar részére, azóta a nagy bögő is erőiesen követeli az elsőséget, mely nagyságánál, glanczos fényénél és hangjánál fogva jogosan megilleti. E két hangszer igyekszik egymást tulkiáltani s a két hatalmas hang közötti tért a többi hangszerek szelid zsongása tölti be. A sétatéri zene az egyetlen kedvezmény, melyben a fürdőbiztonság a vendégeket részesíti, hanem ezt is egészen a körülmények befolyásolják. Az meg van ugyan határozva, hogy a zene este 7 órakor kezdődik, ha ugyan valakinek eszébe nem jut privát időtöltésből a zenészeket lefoglalni, — de a zenészek a körülményekhez képest megkezdik gyakran 6 órakor is s mire a közönség begyűl, a zenének vége van, vagy ha a zenész urak érdeke úgy hozza magával, a szerződésileg kikötött 6 vagy 8 darabot egy negyed óra alatt úgy lejártatják, hogy mire a közönség észre veszi, már a fekete sereg messze jár. Így tehát a vendégek és zenészek érdekei ritkán egyeznek meg s igen ritkán van szerencsénk élvezhetni a füdői zenét.

A mi a vajna-falvi sétatérrel illeti, az még gyarlóbb lábon áll. Nagy fantazia kell ahoz, hogy e néhány apró fával szegélyezett tért sétálynak képzeljük. Nem is képzeli annak senki, mert egész nap nem jár ott egy lélek sem. Üres és néma az,

mint a fürdőnek többi része. Valóban bámulni lehet a birtokosság közönyét, hogy egy ily fürdőn, hol annyi fa áll rendelkezésre, nem gondoskodik egy olyan sétatér-ről, hol a vendégek üdülést szerezhesenek s hova menekülhesenek a nap égető heve elől. Aztán mennyi élénkséget kölcsönözne a társas életnek, ha a birtokosság egy földött sétatért is építtetne. Anyag bővön van és olcsón is beszerezhető, csak csupán egy kis áldozatkészség kellene a birtokosok részéről s a földött sétatért könnyű szerrel fel lehetne építeni. Felesleges talán indokolni, hogy mily fontossággal bírna ez a fürdő jövőjére nézve. Lenne egy hely, hol a vendégek a nap minden órájában érintkezzenek s idejüket kellemesen eltöltsek még kellemetlen időben is, vidám társas élet fejlődne ki, a fürdő elvesztené azt a szomorú kietlen jellegét, melylyel most bír.

Ha a birtokosság azt akarja, hogy a kovászmai fürdő versenyképes legyen, jövőre több áldozatkészséget kell kifejeznie, mert jelen alakjában páratlan hatású gyógyvizei mellett is csak mindig lefelé fog szállani. A köröskörül virágzó fényes székelű fürdők évről évre több-több vendéget fognak elhódítani. A ki egy néhány hétig kénytelen volt e fürdő unalmait elviselni, nehezen fogja másodsor is rávenni magát, hogy ide jöjjön.

Borszék, 1882. július 27-én.
T. szerkesztő ur!

Becsés lapjuknak egyik utóbbi számában megjelent borszéki levél folytatásául engedje meg, hogy elmondjak én is egyet-mást. A borszéki élet a mily vidám és szórakoztató, ép oly olcsó is, úgy hogy szinte hihetetlennek tűnt fel előttem, hogy Borszéken — mely pedig oly drága fürdőnek volt kikiáltva — ily olcsón lehessen kijöni. Napi 1 frt 20 frtért tisztességes étkezést biztosíthat magának az ember. A konkurrenzia a vendéglősök között aránylag elég nagy, a mennyiben Borszéken összesen hat vendéglős van: 5 a keresztények és egy a zsidók számára.

Az idő még eddig igen kedvező volt. Az egész évad alatt talán csak 3-szor volt nagyobb eső, mely megzavarta a fürdőzést. A fürdő-bizottság mindent elkövet, hogy kellemessé tegye az itt időzést. Salamon híres zenekara naponta kétszer játszik: reggel 6—8-ig és délután szintén 6—8-ig felváltva, egyik nap a Fötéren, másikon a Kossuth-kutnál.

Az olvasó-terembe a következő lapok járnak:

1. Hon, 2. Pesti Napló, 3. Pesti Hirlap, 4. Magyar Polgár, 5. Egyetértés, 6. Ellen-zék, 7. Marosvidék, 8. Erdélyi Értesítő, 9. Magyarország és a Nagyvilág, 10. Bors-szem Jankó, 11. Harmonia, 12. Székely-föld, 13. Pester Lloyd, 14. Kronstädter Zeitung, 15. Romanulu, 16. Gazetta, 17. Le Figaro.

Társas kirándulásokban nincs hiány. Naponta rándulnak ki társaságok a Medve-barlanghoz, Tündér-kerthez, Erdei kuthoz s több más regényes helyekhez. Hetenként kétszer zeneestélyek tartanak a kurszalón tágas helyiségében. A fürdő vendégek létszáma a mai kimutatás szerint 436-ot tesz, kik között a bájosabbnál bájosabb fiatal asszonyok és lányok önkénytelenül is új életet öntenek a fiatal emberek lelkébe. Név szerint is meg kell említenem a bájos Kantakuzen hercegisasszonyt, Ugron Rózát Szombatfalváról, Splényi Blaháné, Bálinthit és Bánfy Zoltánné bárónékat, a Bede kisasszonyokat, Dr. Booskor Károly-nét, a Gyertyánfi nővéreket, Lázár Jenőné grófnőt, Jónásné S.-Szt.-Györgyről, Kraft-nét, Merzánét, Pap Domokosnét és Ur-mánczy Ilonát. Ne higgye azonban a szer-kesztő ur, hogy a szépek névsora teljesen ki lenne merítve. A szépek egész sora van még itt, kiket az idő rövidsége miatt nem ismerhettem meg mind. Hanem majd a következő bálon lesz alkalmam ismeretsé-gemet bővíteni, melynek eredményét nem fogok késni olvasói előtt feltárni. A viszont-látásra tehát!

Egrestői.

Szejke (Sz.-Udvarhelymellett) jul. 30.

A fürdő napról napra népesedik. A saison tulajdonképen itt július végével kez-dődik s akkor foly javában a — „beván-dorlás“. A derék tulajdonos már is új karba helyezett mindent. Meglátszik rajta — a fürdőn — az „Orbán — keze és — lelke“. Az egészben csak az nincs helyén, hogy oly kevés jármű áll a kimenni szándékozók rendelkezése alatt. Össze-vissza egy omni-busz és három kocsi jár ki s be, a mi a nagy közönségnek korántsem elég. Kellene legalább is e számot megdupláznai.

Szejkeről a napokban bővebb tudósítást is fogunk adni. Most egyszerűen a fürdővendégek előszámlálására szoritko-zunk. Ez idők szerint tehát jelen van: Ka-bosné szép leányával, B. Irmával, Jánosy Mihályné kedves és szép leányával, Nelli-kével (a fürdő tündére), Diemár Károly családjával, Dr. Nagy Sámuel családjával, Lázár Aurél családjával, Szolga Julia, Czako Józsefné, Szongottné, Pap Lajosné leányá-val, Keresztési Oszkár családjával, Szol-csányi tanár Budapestről (a fürdő eleven Conversations-Lexiconja), Szabó Dénes családjával, Bartalis Andrásné, Horváth Sán-dor családjával (a fürdő katonai hadparancs-noka), Vitályos Károly, Muzsnyay József, Petrovics Györgyné, Bessenszky Józsefné (ezek külföldről), Vitályos Domokos, Ta-másy József, Ádám Albert, Kapcza Bálint képviselő (Szilágyság), Ince József képviselő (Nagy-Ajta), Sziládi Lajos képviselő (Kecskemét), Halmágyi Sándor kir. táblai bíró (Budapest). Ennyien volnánk most. Azonban hisszük, hogy augusztus havában a fürdővendégek száma is meg fog kétsze-reződni, mint a hogy az rendesen történni szokott.

Hallomás szerint Orbán Balázs báró, a fürdő derék, talpig becsületes tulajdonosa, jövőre nézve egészen át fogja alakítani fürdőjét, a mely már most is számot tehet bármely más erdélyi fürdő mellett. Tehát ... addig is! ...

Borszék, 1882. július 26.

(Helyreigazítás.)

Tisztelt szerkesztő ur!

Becsés lapjának f. évi 81-ik számában július 13-ki kelettel p. s. aláírással „Bor-széki levél“ czim alatt egy közlemény je-lent meg, melyben a többek közt az is állit-tatik, hogy a „bívalak ábrándos lépésekben andalognak a sétányokon“.

Hogy mennyire valótlan ezen közle-mény, czáfolatra is alig volna érdemes, hogyha tekintettel nem volnánk arra, hogy idegenek, kik még ezen jótékony hatású fürdőhelyet látogatásukkal nem tisztelték meg s így az itteni körülményekkel tájéko-zatlanok lévén, némi részben hitelt adhat-nának ezen valóban gunyos közleménynek.

Bátran hivatkozhatunk az ezen fürdőt több év óta látogató vendégekre, vajjon ta-pasztaltak-e ilyen rendellenességet, hogy Borszéknek fő-avagy melléksétányain bar-mok által zavartattak volna?*)

A mi végre p. s. urnak a fürdőre vo-natkozó dicséretét illeti, azt mindenben ré-szünkről is magunkévá tesszük, kiemelvén egyszersmind azon élőkénységet is, a melylyel a fürdővendégek minden oldalról találkozhatnak.

Többen a fürdővendégek közül.

S z i n h á z.

Molnár György erdélyi körutja.

Csik-Szereda, 1882. jul. 29.

26-án „D o n C é z a“ adatott. A czim-szerep egyike Molnár legjobb szerepeinek.

Molnár játékaról — mint már mondot-tuk — nem adunk bírálatot.

Legyen elég bírálat az róla, hogy mi őt az apró vidéki sajtó bírálatán felül állónak tar-tjuk. V. Rózsa ügyekezetenek eléggé sikerült Molnárral az összhangot fenntartani. Jól jár-

*) Ugy hisszük, egy kis „poetika licenzia“ volt az egész. Azonban, azok megnyugtatósára, kik netán komolyan vehették volna ama passzust, szíve-sen közreadjuk e helyreigazítást. Nem hisszük, hogy levelezőknek távolról esze ágában lett volna Borszék dehonosztatása. Ezt lapunkban meg sem engednők, a mit kérünk megnyugtatósal venni. Szerk.

szottak: Hegyi, Váradiné, Lendvai és V. Emma. (n.)

„Lír király“ első felvonása az „örülési jelenet“-tel és „III. Rikárd“-ból a „ko-porsó-jelenet“. Ezt választá Molnár György tegnapielőtti esti jutalomjátékául. Hatalmas, de igen nehéz scénák, melyeket csak egy Molnár adhat elő teljes bravourral.

A „Székelyföld“ színjáratú tudósítói, kik az előbbi előadásokról referáltak, megmon-dották már, hogy a mi mértékünk kicsiny, Molnárt kritizálni. Igazuk van; én sem kri-tizálni, csak a hatást akarom konstatálni. Közönségünk, mintha csak e napra tartotta volna fenn érdeklődését, valóban kitett ma-gáért. Nem kételkedtünk eddig sem közön-ségünk művészi érdeklődéséről és a tapin-tatosság iránti qualificációjáról, de őszintén szólva, még sem hittük, hogy akkora figyelmet tudjon tanusítani, mint a mekkorával Molnár kitüntette. Vagy meglehet külön-ben, hogy itt is csak azon általános igaz-ság érvényesült, hogy a való művészet igaz szépségének hatnia, hódítania kell minde-nütt — már csak természetsszerűleg is. Le-gyen azonban bármelyik oka a tegnapielőtti ovationának, — mert valóban annak lehet nevezni — mi kötelességet vélünk teljesí-teni, midőn köszönetet mondunk Molná-rnak, a miért jutalomjátékával alkalmat nyuj-tott, művészi erejének egész nagyságát meg-ismernünk.

A nagyterjedelmű szinkör teljesen meg volt telve. Nemcsak a helybeliek és som-lyóiak, hanem a távolabb eső falvakból is eljöttek számosan, látni Molnár nagyszabású alkotásait. Midőn mint Lír király megjelent a színpadon, percekig tartott a tapsvihár s hullottak a virágcsokrok és koszorúk a művész lábaihoz.

Felesleges tán említenem, hogy ugy Lír, mint Rikárd királyban, nyílt jelene-tekben is többször megtapsolták és kihiv-ták. Ez alkalommal egy óriási cserkoszorut is nyújtottak át, melynek rózsaszínű szalag-ján e felirat állott: „Molnár György-nek a csikiak 1882. jul. 29.“

Referens nro 3.

Mindenféle.

— A k.-vásárhelyi községi iskolaszék nem régen elrendelte az ugynevezett vál-takozó rendszer alkalmazását. E rendszer abban áll, hogy a tanítók évenként a ve-zetésükre bízott osztálylyal felsőbb osztá-lyokba mennek át, s egy és ugyanazon ta-nító az iskolába lépő növendéket végig ta-nítja a 4, illetőleg 6 osztályon. Az iskola-szék ezen határozatát a jelenlegi viszonyok között, midőn szó sem lehet egyenlő tan-erőkről, azonban teljesen céltévesztettnek tartjuk s reméljük, hogy a községi iskola-szék, jobban megfontolván a dolgot, vissza-állítja az eddigi rendszert.

— Gyergyó-Szt.-Miklóson jelenleg Mezei J. daltársulata működik. Levelezőnk elis-méréssel nyilatkozik a társulatról, különösen kiemeli Borsodi Irént, Mezeit és Mezeinét; megőrja Kecskeméti Ilonát, ki németül énekel, mi miatt a közönség méltán boszan-kodik.

— A kézdívásárhelyi rendőrség valahára még uszodáról is gondoskodott. A „Szarvas“ vendéglő előtt maholnap csak csolnokon lehet keresztylárni. Vajjon mi következ-ménye lesz az ily eljárásoknak? Vagy az egészségügyi bizottság is, mint a rendőrség, örök álmát alussza? ki lesz felelős az ily me-leg időben e bűzhödő töésből kipárolgó, a levegőmegfertőztetés által bekövetkezhető járványos betegségekért?

— A kézdívásárhelyi városi adóhivatal-nál a küladók elő vannak írva. Folyó hó 4-től a fizetések elfogadtatnak.

— Kézdí-Vásárhelyt a himlő megint járványvá fajult. A gyermekek közül szedni kezdette áldozatát.

— A kézdívásárhelyi piac nyugoti ol-dalán minden este 10—12 óráig ijesztő macskanyávogások hallatszanak. A mint értesültünk, ezek rendőri jelek az éjjeli kó-borlók és csirkefogók elrettentésére.

— Gyilkosság. Csik-mindszenti Bedő Imre földmives július 25-én a mezőn halva

találtatott. A járási orvos a külerőszak nyo-mait konstatálta, mi okból az orvos-törvény-széki vizsgálat elrendeltetett.

— Székely-Kereszturon e hó 23-án fe-llette csinosan sikerült bált rendezett az „uri kaszinó“. Pap János helybeli földbirtokos elnöklelte alatt. A bál (no mert hát májális csak nem lehet — most!) a kedves és tűn-déri szépségű „Laura-liget“-ben, a Nagy-Küküllő partjain tartatott meg, szikrázó jó kedv mellett, a mely a kicsapongásig foko-zódott. A bálon jelen volt a város összes intelligenciája. A szépek közül az egyedüli Faugh Izát emeljük ki, a ki a többiek felett — miként egy ragyogó csillag (mon-daná Sebesi Jób) — ragyogott. A többiek is egytől egyik bátran sorozhatók a „szé-pék rovatába“.

— Id. Dónáth József, a kvásárhelyi kir. törvényszék elnöke, hat heti szabadsággal falusi jószágára utazott.

— Értesítés. A kézdívásárhelyi takaré-k-pénztár igazgatósága 1883. január 1-től kezdve a kamatlatát a kölcsön vett összeg után 8% és a betett összeg után 5% -ban állapította meg, miről az érdekelt közönség tisztelettel értesítettik. Az igazgatóság.

— Hajtó vadászat. A nagyméltóságu m. kir. belügyminiszterium folyó évi július 22-ről 40,901. sz. a. Lemhény község hatá-rán ragadozó vadak pusztítására hivatalos hajtó vadászati tarthatását engedélyezte, mi is azon hozzáadással tétetik közhirre, hogy folyó évi augusztus hó 6, 13 és 20-ik napja tüzetet ki a vadászati megtartására. Felhi-vatnak a környékbeli vadászok, minél szá-mosabban jelenni meg. Lemhény, augusztus 1-én 1882. Bálinth Imre, közigyőző.

— A csiklázárfalvi tűzvézsz alkalmával — mint tudósítónk értesít — elsők voltak a vész színhelyére sietők és szorgalmas mentők közt a tunsádi pénzügyőri állomás-ról Boldizsár Bálint és Németh József pénz-ügyőrök, kik a tűz kiütése után pár percz alatt a hely színén termettek. Ezen emberek életveszélyek között teljesíték kötelességü-ket; megérdemlik a felsőbbség elismerését. Dicséretes szolgálatot tettek a derék csend-őrök is, kik Kozmásról rövid idő alatt jelen-tek meg; az ügyes őrsparancsnok egész éjen át nagy buzgalommal teljesítő nehéz feladatát. A nyomor enyhítésében tiszt. Konecz István és Bardocz István plebános, továbbá tek. Miklósi József nemeslelkű urak tűnnek ki, kik kenyér- és gabonakészletük-vel siettek a szerencsétlenek felsegítésére; egyszersmind felkérte a tek. szolgabíró ur is, hogy a károsultak javára könyörado-mány-gyűjtést rendelve, minél gyorsabban segílyt nyújtani szíveskedjék.

— A tiszta-eszlári bűnügy. A tiszta-esz-lári ügy végre kibontakozott azon ködhó-mályból, mely hónapokon át burkolta. Az előnyomozás véget ért s a részletes vizs-gálat elrendeltetett. Ez azt jelenti, hogy a bűntető per végre határozott alakot öltött. A vád formulázva van s a legsúlyosabb büntettré, a gyilkosságra, illetve az abban való részszerűre szól. A vizsgáló-bíróság által hozott végzés részletei ezek: Solymosi Eszteren elkövetett gyilkosság gyanúja miatt vizsgálat alá helyeztetik s továbbra is viz gálati fogságban tartatik: Scharwacz Salamon eszlári, Braun Leopold téglási, Buxmann Ábrahám tarczali, Taub Emá-nuel polgári sakterek. Gyilkosságban való részszerű gyanúja miatt vizsgálat alá he-lyeztetetik s fogva marad: Scharf Józsefné, Weiszstein Lázár, Lusztig Sámuel, Junger Adolf. Mindezek a végzésben megnyugod-tak. Védők felelbeznii nem fognak. — A büntetőtörvény 374. és 376. szaka-szaiba ütközök bűnpártolás miatt a vizgá-lat sikerének a dadai hullacsempészet ál-tal megkísérlett meghiusításáért vizsgálat alá helyeztetnek s vizsgálati fogságban tartatnak a következők: özvegy Klein Sá-muelné, Rosenberg Herman, Grosz Márton, Klein Ignác, továbbá Herschko Dávid, Ma-tej Ignác, Szmilovics Jankel tutajosok. Ezek vizsgálati fogságát védők valószí-nűleg felelbeznik. Heuman védő Grosz Már-ton bűnpártoló letartóztatását már felleb-bezte. Szabadon bocsáttattak Wider Mór tokaji zsidó kereskedő és a legutóbb elfo-gott két máramarosi zsidó: Vogel Ancsel és Mendelovics Nizsán.

Tusnádi fürdővendégek.

(Folytatás.)

Steris Szerzetespolu, magányzó, Bucarest. Liszer Zsigmondné, magányzó, S. Szt-György. Popescu Vasile, magányzó, Cimpolung. Mál Schoffer, magányzó, Braila. Hani Katz, magányzó, Braila. Adolf Vachtel magányzó, Bucarest. Julia Hirsch, magányzó, Bucarest. Dobokai Kálmán, pénzügyi fogalm. Kolozsvár. Julius Sultiu, cs. k. kat. orv. növ. Bécs. Bálint Lázár, plebános, Cs.-Sz.-Mihály. Kovács Dániel kereskedő, K.-Vásárhely. Tóth Dániel, kereskedő, K.-Vásárhely. Zofia Salamon, kereskedő, Bucarest. Róza Schvarcz, fodrásznő, S.-Sz.-György. Schvarcz Pepi, magányzó, Medgyes. Martin Tartler, magányzó, Brassó. Scharlotte Müller, kereskedő, Brassó. Chatarina Brechner, festőnő, Szt.-Agota. Jancsu Juon vendéglős, Giurgevo. Ph. Cehender, magányzó, Bucarest. Csizsér Albert, kir. járásbíró, Nagy-Ajta. Bukurá Juon Zisu, vendéglős, Bucarest. Joan Roman, ügyvéd, Fogaras. Szele Ferenc mérnök, Nagy-Enyed. Sigmond Dezső, birtokos, Kolozsvár. Goldstein Lajos kereskedő, Fogaras. Golde Mihalovics, magányzó, Bucarest. Blanka Weisbluth, magányzó, Bucarest. Klein József, magányzó, Fogaras. Johanna Felter, kereskedőné, Nagy-Szeben. Alte Gabrille, kereskedőné, Bucarest.

rest. Herman Schmidt, ügyvéd, M.-Vásárhely. Örlei Béla, kir. járásbíró, Hosszu-Aszó. F. Goldenberg, Anker ügynök, Bucarest. R. Gratiannu, kereskedő, Bucarest. Amalia Schullerines, magányzó, Brassó. D. Wucosics, magányzó, Bucarest. Ch. Nachman, magányzó, Brassó. Ferencz József, unitár. püsp. Kolozsvár. Ferencz Ákos, egyetemi hallg. Kolozsvár. Samuel Spitz, háztuladonos, Nagy-Várád. Elias J. Weinberg, kereskedő, Bucarest. Sigmond Práger, kereskedő, Bucarest. Dimitrie Naumescu, birtokos, Bucarest. Marie Fialla, kereskedőné, Bucarest. Ifj. Potoczki Alajos, kereskedő, Csik-Szépvíz. George Zamfiloru, ügyvéd, Magurelli. Reinige Rezső, bank-ügynök, Bucarest. Mikolcs Magdolna magányzó, Nagy-Szeben. Batha Lujza, magányzó, Nagy-Szeben. Szijjártó Izidor, gymnas. ig. K.-Vásárhely. George Bratiannu, tanár, Bucarest. George Tranlusz, kereskedő, Braila. Rochel Aurél, kir. ügyész, Nagy-Várád. Pap Adolf, törv. iktató, K.-Vásárhely. Fazakas Jozsefné, magányzó, Gy.-Szárhegy. Lőte Lajos, tanár, Nagy-Enyed. Benkő Sándor, birtokos, K.-Vásárhely. Melik Jánosné, kereskedőné, S.-Sz.-György. Fuclev Gizella, tanítónő, S.-Sz.-György.

(Folytatása következik.)

Piaci árak

		Kézdi-Vásárhely július 27.		Csik-Szereda július 27.		Sz.-Udvarhely július 2.		Gy.-Sz.-Miklós július 22.	
		frt.	kr.	frt.	kr.	frt.	kr.	frt.	kr.
Buza	) tiszta	7	80	9	50	9	80	9	—
	) elegy	7	—	—	—	—	—	7	50
	) tiszta	5	60	6	—	6	—	6	50
	) elegy	4	40	—	—	4	80	—	—
Rozs	) tiszta	3	60	—	—	5	50	6	—
	) elegy	6	—	—	—	—	—	—	—
Arpa	) tiszta	3	40	3	50	3	50	3	50
	) elegy	6	—	6	25	6	40	6	50
Zab	) tiszta	10	—	10	—	—	—	8	50
	) elegy	7	—	—	—	—	—	—	—
Törökbuza	) köles	12	—	—	—	—	—	—	—
	) arpa	6	—	10	—	5	—	—	—
Borsó	) tiszta	—	—	—	—	—	—	—	—
	) elegy	—	—	—	—	—	—	—	—
Lencse	) tiszta	—	—	—	—	—	—	—	—
	) elegy	—	—	—	—	—	—	—	—
Fuszulyka	) tiszta	—	—	—	—	—	—	—	—
	) elegy	—	—	—	—	—	—	—	—
Lenmag	) tiszta	—	—	—	—	—	—	—	—
	) elegy	—	—	—	—	—	—	—	—
Kendermag	) tiszta	—	—	—	—	—	—	—	—
	) elegy	—	—	—	—	—	—	—	—
Bükköny	) tiszta	—	—	—	—	—	—	—	—
	) elegy	—	—	—	—	—	—	—	—
Pityóka	) tiszta	—	—	—	—	—	—	—	—
	) elegy	—	—	—	—	—	—	—	—
Marhahus	) tiszta	—	—	—	—	—	—	—	—
	) elegy	—	—	—	—	—	—	—	—
Disznóhus	) tiszta	—	—	—	—	—	—	—	—
	) elegy	—	—	—	—	—	—	—	—
Juh-hus	) tiszta	—	—	—	—	—	—	—	—
	) elegy	—	—	—	—	—	—	—	—
Szalona	) tiszta	—	—	—	—	—	—	—	—
	) elegy	—	—	—	—	—	—	—	—
Fagygyu	) tiszta	—	—	—	—	—	—	—	—
	) elegy	—	—	—	—	—	—	—	—
Malacz	) tiszta	—	—	—	—	—	—	—	—
	) elegy	—	—	—	—	—	—	—	—
Lud	) tiszta	—	—	—	—	—	—	—	—
	) elegy	—	—	—	—	—	—	—	—
Récze	) tiszta	—	—	—	—	—	—	—	—
	) elegy	—	—	—	—	—	—	—	—
Bárány	) feje	—	—	—	—	—	—	—	—
	) farka	—	—	—	—	—	—	—	—
Egy pár csirke	) tiszta	—	—	—	—	—	—	—	—
	) elegy	—	—	—	—	—	—	—	—
10 tojás	) tiszta	—	—	—	—	—	—	—	—
	) elegy	—	—	—	—	—	—	—	—

Magy. kir. államvasutak keleti vonalának

MENETRENDJE.

(Érvényes 1882. évi május 15-től.)

A Predeal—nagyvárad irány:				A Nagyvárad—predeal irány:			
Állomások:		Személy vonat 203. sz.	T. v. I. II. III. oszt.	Állomások:		Személy vonat 204. sz.	T. v. I. II. III. oszt.
		óra és perc				óra és perc	
Bukarestből	Indul	—	—	Budapest	Ind.	7.30	—
Predeal	"	—	—	Nagyvárad (vend.)	Érk.	4.18	262
Tömös	"	—	—		Ind.	5.00	6.50
Brassó	Érk.	—	—	Kolozsvár	Érk.	9.40	4.58
	Ind.	6.13	7.25		Indul	10.14	8.—
Földvár	Ind.	6.52	8.01	Kocsárd (vend.)	(elág. N.-Sze- M.-Vás.)	12.38	11.43
Apáca	"	7.23	8.33		Indul	12.48	12.23
Agostonfalva	"	7.51	9.01	Tövis, (vendéglő)	(elág. N.-Sze- Gy.-Fehv.)	1.47	2.17
Kőhalom	"	—	—		Ind.	2.07	3.—
Héjasfalva	"	10.15	4.01	Kapus, (ben felé, vendégl.)	Érk.	3.41	5.44
Segesvár	(Érk.)	10.32	4.29		Ind.	3.51	6.52
	Ind.	10.52	5.23	Medgyes	Ind.	4.11	7.42
Medgyes	Ind.	12.06	8.10	Segesvár (vendéglő)	Érk.	5.22	9.49
Kapus	(Elág. N.-Sze- ben felé)	12.24	8.38		Indul	5.32	10.33
	(Ind.)	12.30	9.50	Héjasfalva	"	5.50	11.15
Tövis	(Elág. N.-Sze- Gy.-Fehv.)	2.06	12.49	Kőhalom	"	—	—
	(Ind.)	2.26	2.18	Agostonfalva	"	8.18	3.53
Kocsárd	(Elág. N.-Sze- M.-Vás.)	3.24	4.09	Apáca	"	8.51	4.41
	(Ind.)	3.34	4.50	Földvár	"	9.23	5.37
Kolozsvár	(Érk.)	5.59	8.47	Brassó (vendéglő)	Érk.	10.02	6.48
	Indul	6.28	8.20		Indul	—	—
Nagyvárad	(Érk.)	11.04	6.52	Tömös	"	—	—
	Indul	11.24	—	Predeal	"	—	—
Budapest	Érk.	8.21	—	Bukarest	Érk.	—	—

A vastagabb keretbe nyomtatott számok az esti 6 órától reggeli 5 óra 59 perorig számított éjjeli időt jelentik.

Hivatalos árfolyamok a budapesti áru- és értéktőzsdén.

Augusztus 1-én.

Magyar aranyjárdék	119.75
Magyar vasúti köles	134.75
M. keleti vasúti államköt. I. kibocs.	91.25
M. keleti vasúti államköt. II. kibocs.	111.—
M. keleti vasúti államköt. évi 1876	95.75
Magyar földtehermentesítési kötvény	98.50
M. földtehermentesít. kötv. záradékkal	97.75
Temes-bánati földteherment. kötvény	98.—
Temes-bánati földt. kötv. záradékkal	97.—
Erdélyi földtehermentesítési kötvény	98.25
Magyar szőlődezmá-váltási kötvény	97.75
Magyar nyermény-sorsjegy köles	121.50
Tiszaszabályozási és szegedi sorsjegy	110.75
Osztrák járadék papirban	77.—
Osztrák járadék ezüstben	77.75
Osztrák járadék aranyban	95.—
1860. államsorsjegyek	132.—
Osztrák-magyar bankrészvény	825.—
Magyar hitelbank-részvény	322.—
Osztrák hitelintézet-részvény	319.10
Cs. és kir. arany	5.65
20 frankos arany	9.55 1/2
Német birodalmi márka	58.75
London (2 havi váltókért)	120.10
Magyar papírjárdék	87.—

Felelős szerkesztők:

T. Nagy Imre, Dr. Kádbó Ferencz,
Ifj. Dobay János.
Kiadó tulajdonos:
Szabó Albert.

Sz. 2230.
1882. — polg.

Árverési hirdmény.

A kézdívasárhelyi kir. törvényszék, mint csödbíró, által közhírré tétetik miszerint, maksai Kónya István csödtömege gondnoka ügyvéd Kovács Károlynak-Kónya István csödtömege ellen az 1878. április hó 7-én felvett leltárban foglalt ingóságok, ugymint:

1. Megvásolt kihúzó fenyőfaasztal 1 frt 50 kr
2. Egy avult veresre festett kőntőstartó 1 frt —
3. Egy fenyőfa festetlen tálas 30 kr
4. Egy függő régi lámpa 20 kr
5. Három darab hat hetes malacz, (a egy forint) 3 frt —
6. 83 darab használhatlan égett fa 4 frt —
7. Két darab cserefa kapulábnak (a két forint) 4 frt —
8. 3 darab cserefa végnek együtt 1 frt —
9. 3 csomó szalma-hulladék 3 frt —
10. Egy kis csomó buza-szalma 60 kr
11. Egy két szakaszú gabonatarató rosszkas — 40 kr
12. Egy löreji cséplőgép hajtó része 10 frt

Továbbá a maksai 105. számú tjból 480. számú tjbé átjegyzett A + 264, 265/a, 614/c, 620/b, 622/b, 934/b, 966/b, 985, 1314/b, 1334, 1514/b, 1637/a, 1638/a, 1737/a, 1741/a, 1992, 2022, 246/a, 2663/a, 2733/a, 3059/a, 3113/a, 3210/a, 3280/a, 3585, 3586, hr. számok alatt és a maksai 480. számú tjből maradt 2458/a, hr. sz. és a 105. számú tjből 1673. számú tjbé Kónya Anna, Lajos, Berta és Gáborra át-

jegyzett ingatlanok és pedig a 2288, 2352, 3207. hr. számú a csödhitelezők javára fele részben megterhelt ingatlanok fele részének, mely ingatlanok az előjáráság által Maksán 1882. május 21-én kiállított bizonyítvány szerint tiszta jövedelem után megállapított 851 frt becsárral bírnak, ez utóbbi három hr. számnak csak felvételén, elárverezése ezen elrendeltetik s az árverésről e hirdetmény kibocsátatik.

A kikiáltási ár a fennebb kitett becsár s az ingóságok készpénz fizetés mellett, az ingatlanok pedig az árverésen csak becsár, vagy azon felül, ismételt árverésen becsáron alul is el fognak adni. Árverezni akarók tartoznak a becsár 10%-át készpénzben vagy óvadékképes papirban az árverésről a kiadott kezéhez letenni.

Az árverési feltételek a kir. törvényszék polgári osztályánál esőbiztos kir. törvényszéki bíró Boeskor Mihálynál és Maksai község házában megtekinthetők.

Az árverés foganatosítására határidőül 1882. évi szeptember 28. délután 9 óra s esetleg a következő napok délután 9 órája kitűztetik.

A kir. törvényszék, mint csödbíró, ság üléséből Kézdívasárhelytől, 1882. évi június 13-án.

29. szám. 1882.
isk. sz.

PÁLYÁZAT.

A csikszépvízi községi iskolánál a segéd-tanítói állomás megürülvén, arra pályázat hirdetetik. Évi járandóság: 200 frt fizetés, 35 frt lakbér és 25 frt faátalány. Megjegyzetük, hogy ha a felsőbb hatóság a felterjesztett 250 frtot helyben hagyja, akkor annyi adatik. Pályázók köllőleg felszerelt kérvényeiket jövő hó 20-ig a „községi iskolaszék“-hez ezimezve nyújtás be. Csik-Szépvízen, 1882. július hó 30-án.

Megbízásból:
Csizsér Pető,
isk. jegyző.

1—1

Hirdetmény.

A „Székely-egyleti első takarékpénztár“ félévi forgalmi kimutatásának kapcsán közhírré teszi, hogy intézetünk a pénztárunknál betett összegekről a lehető legmagasabb kamatot fizeti, mivel célja az országos közvétel a megtakarított tőkék tulajdonosai és a hitelgénylők között. Az egy év-nél hosszabb időre betett összeg után fizetünk 7 százalékat, az egy esztendőnél rövidebb időre beadott összeg után 6 százalékat. Ez év októberében a kis betevők részére a takarékjegyek is behozatnak, miben Magyarországon intézetünk teszi ezzel az első kezdeményezést.

Sz.-Udvarhelytől, 1882. július 15.

2—3

Az igazgatóság.

BROGLE JÓZSEF

gép- és rostalemez-gyára Budapesten.

Gyár: váciú az osztr. államvaspálya közelében. Raktár: váci körút 68. szám. Ajánlja minden gazdasági kiállításon kitüntetett, javított gyártmányait, mint:

TRIEURÖKET változó rostával.

Tisztító gépeket szelelővel.

Különlegességek malmok számára.

28.466 szám alatt szabadalmazott

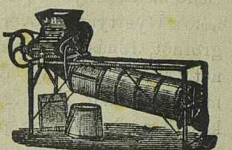
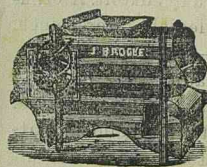
hármasszékek, cséplőgép-ros-

tákat, lyukasztott és hasított

lemezeket vas-, acél- és horganyból,

valamint mindennemű gazdasági gépek- és szereket.

Árjegyzék kívánatra ingyen és bérmentve.

10—30